نام:	وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش خراسان شمالی مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بجنورد دبیرستان غیر دولتی علوم	تاریخ : / / 1401
نام خانوادگی:		مدت امتحان:60 دقیقه
نام درس: علوم و فنون 3		طراح سوال: نقدی
پایه: دوازدهم		مهر آموزشگاه:

ردیف	سوال	بارم
	1. شعر زیر را از فرخی یزدی انتخاب شده است آن را با دقت بخوانید و موارد خواسته شده را بنویسید آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود زجان شستم از برای آزادی تا مگر به دست آرم دامن وصالش را می دوم به پای سر در قفای آزادی دامن محبت را گر کنی زخون رنگین می توان تو را گفتن پیشوای آزادی فرخی زجان و دل می کند در این محفل دل نثار استقلال جان فدای آزادی الف : دو مورد ویژگی زبانی : ب: دو مورد ویژگی ادبی در بیت دوم : پ: دو مورد ویژگی فکری :	1/5
	2. جاهای خالی را کامل کنید الف : مجموعه نوشته های طنز آمیز سیاسی – اجتماعی علامه دهخدا با عنوان ..... در روزنامه صور اسرافیل منتشر می شد . ب: قائم مقام احیا کننده نثر فارسی است و ..... مهم ترین اثر اوست .	0/5 0/5
	3. در عصر بیداری گرایش به قالب های کم کاربرد یا نوین (مثل مستزاد ، چهار پاره ، ترانه و تصنیف) به تدریج زمینه را برای ظهور ..... فراهم کرد	
	4. چه عواملی باعث کم توجهی کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی در شعر دوره بیداری شد ؟(ذکر دو مورد)	1
	5. نمونه ای از تخیلات سرایندگان پیشین را در اشعار کدام شاعر دوره بیداری می توان دید ؟ الف : فرخی یزدی ب: میرزاده عشقی ج: عارف قزوینی د: ایرج میرزا	0/25
	6. درست یا نادرست بودن جمله های زیر را مشخص کنید . الف : بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان « قانون » بود . ب: در دوره بیداری گروهی از شاعران مانند سید اشرف الدین گیلانی و عارف قزوینی با آگاهی از سنت های ادبی به زبان پر صلابت گذشته وفادار ماندند .	1
	7. وزن هر یک از ابیات زیر را بنویسید و مشخص کنید که وزن کدام بیت نا همسان است ؟	1/5

الف : دلم سر به هامون رها می پسندد سرم بالش از صخره ها می پسندد

ب: گشته ام در جهان و آخر کار دلبری برگزیده ام که مپرس

8. نشانه های هجایی بیت زیر را به دو صورت برش بزنید ، پس از تعیین پایه های آوایی ، وزن هریک را بنویسید 1/5

ای سرو بلند قامت دوست وه وه که شمایلت چه نیکوست

9. تقطیع مثال های زیر ، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است ، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد ؟ 0/5

شب و روز (U - - U) آهوی دشت (- U - - U)

10. پس از تقطیع هجایی بیت زیر ، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته را مشخص کنید 1/5

برهمه اهل جهان سیّد و سرور علی است در ره دین خدا ، هادی و رهبر علی است .

11. دربیت زیر شاعر در کدام هجاها از اختیار تغییر کمیت مصوت ها استفاده کرده است . 0/5

تو کجایی تا شوم من چاکرت چارقت دوزم کنم شانه سرت

12. مصوت بلند « ی » در چه صورتی همیشه کوتاه است و مصوت بلند « و » در چه صورت همیشه بلند است 0/5

13. در بیت های زیر قسمت های مشخص شده ؛کدام آرایه معنوی را به وجود آورده است ؟ 2

الف : آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود زجان شستم از برای آزادی

ب : نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را

ج: ایوب با چندین بلا ، کاندر بلا شد مبتلا پیوسته این بودش دعا « الصبر مفتاح الفرج »

د: من از آن روز که در بند توام ، آزادم پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم

14. بیت زیر کدام آرایه ادبی را نشان می دهد ؟ دانسته تاریخی خود را در مورد آن بنویسید . 0/75

گفت آن یار کز او گشت سردار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد

15. کدام آرایه معنوی آگاهی شاعر را از موضوعات مختلف به بهترین وجه نشان می دهد . این آرایه را در بیت زیر مشخص کنید . 0/5

خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش « بوی جوی مولیان آید همی »

16. با توجه به بیت « روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می ریزد آن زر می زند » به موارد زیر پاسخ دهید . 1

الف : نوع لف و نشر : .....

1

ب : لف1 : ..... پ: لف 2 : .....

ج: نشر 1 : ..... د: نشر2 : .....

1

17. در ابیات زیر آرایه های (متناقض نما ، تضاد ، تلمیح و لف و نشر) را مشخص کنید (هر بیت 1 آرایه)

الف : چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست

ب: روز از برم چو برفتی ، شب آمدی به خوابم این است اگر کسی را عمری بود دوباره

پ: از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب و ز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم

د : یا رب این آتش که بر جان من است سرد کن زان سان که کردی بر خلیل

0/5

18. در کدام یک از بیت های زیر آرایه (متناقض نما) دیده می شود ؟دلیل تشخیص خود را بنویسید .

الف : زکوی یار می آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی

ب: مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم

0/5

19. بیت زیر را راز نظر زیبا شناسی بررسی کنید .(ذکر 2 آرایه)

گر ندیدی قبض و بسط عشق را گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین

1

20 . شعر زیر را در دو سطح ادبی و فکری بررسی کنید (از هر سطح 2 مورد)

از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند شو بار سفر بند که یاران همه رفتند

آن گرد شتابنده که در دامن صحراست گوید چه نشینی که سواران همه رفتند

داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو که از باغ جهان لاله عزاران همه رفتند

1

21. هر یک از موارد زیر در توصیف کدام شاعر دوره بیداری است ؟

الف : شاعر وطنی و از موسیقی دانان بزرگ عهد مشروطیت بود ، عرصه هنر وی تصنیف ها و ترانه های میهنی که در بر انگیختن مردم و آزادی نقش بسیار موثری داشت .

ب: از شاعران شاخص این دوره است که اورا سبب آزادی خواهی ، به زندان انداختند و تحت تاثیر شاعران گذشته ، به ویژه مسعود سعد و سعدی بود .

موفق باشید

1-کاربرد کلمات کهن مثل قفا – مفهوم ساده و روان – اضافه استعاری – تشخیص و استعاره در دامن محبت – مفهوم آزادی و وطن فداکاری در راه وطن

2- الف – چرند و پرند ب- منشات

3- شعر نو

4- گرایش به محتوا و درون مایه – نداشتن تسلط کامل شاعران بر ادبیات کهن

5- ب

6- الف – درست ب- نادرست

7- الف – فعولن – فعولن – فعولن – فعل

ب- فاعلاتن مفاعلن فعلن

8- وزن شعر مستفعل فاعلات و مستف – مفعول مفاعلن فعولن

9- الف – بلند تلفظ کردن هجای کوتاه – ب- کوتاه تلفظ کردن و بلند تلفظ کردن

10- بلند تلفظ کردن هجای کوتاه – حذف همزه

11- تغییر کمیت مصوت ها – بلند تلفظ کردن هجای کوتاه

12- در کلماتی مثل بو و جو که تک هجایی هستن

13- الف مراعات ب- تلمیح ج – تضمین د – متناقض نما

14 تلمیح به بردار کردن حلاج 15- تضمین

16- لف و نشر نامرتب

17- الف پارادوکس ب- تضاد پ – لف و نشر د – تلمیح

18- متناقض نما خاصیت برافروزی برای باد

19- تضاد

20 الف مبارزه با استبداد و عشق به وطن . اوضاع نا به سامان اجتماعی – دامن صحرا تشخیص و استعاره – باغ جهان اضافه تشبیهی – مراعات و کنایه

21- الف عارف قزوینی ب- فرخی یزدی